

Către Comisia pentru mediu din Senat

Vă sesizăm prin prezenta că **proiectul de lege L532/2021 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitarea dezvoltării rețelelor de comunicații electronice, încalcă flagrant principiile constituționale și unele norme legale din domeniul de competență și activitate al comisiei dvs.**

Propunerea legislativă se referă și vrea să modifice, prin derogări, domenii deosebit de importante, precum: sănătatea publică, protecția mediului, securitatea cibernetică, suveranitatea datelor personale, apărarea națională, apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, fiscalitatea, legislația în construcții, protejarea monumentelor istorice etc.

Prevederile propunerii legislative creează multiple ingerințe în drepturile și libertățile cetățenești: dreptul la viață, integritate fizică și psihică, la mediu sănătos, la proprietate privată, la asociere, la informare, la consimțământ informat, la proprietate, la autonomie administrativă, la cultură, accesul la informații, dreptul la o justiție corectă, egalitate de drepturi, dreptul la viață privată și familială, drepturile consumatorilor, suveranitatea individuală și libertatea de a dispune de propriul corp, libertatea de conștiință, inclusiv suveranitatea și siguranța națională.

Pentru o legiferare corectă este nevoie de analize de specialitate multidisciplinare și dezbateri ample și detaliate asupra acestui proiect de lege.

Reamintim că se vor a fi modificate nu mai puțin de 48 de acte normative, doar în folosul rețelelor 5G și pentru industria telecom, în mod discreționar, din care 27 de legi, 11 Ordonanțe de Urgență ale Guvernului, 5 Hotărâri de Guvern și 5 Ordonanțe de Guvern.

O astfel de înșiruire de derogări abuzive este fără precedent în legislația românească și reprezintă o sfidare inadmisibilă a voinței suverane a poporului român, ce ar putea produce un haos legislativ cu efecte ireversibile în plan legislativ și social, creându-se și o mare discriminare față de cetățeni, inclusiv prin încălcarea și restrângerea unor drepturi și libertăți fundamentale.

Legat de domeniul de activitate și competență al Comisiei pentru mediu trebuie analizate următoarele derogări și eliminate eventualele abuzuri:

- Legea nr. 107/1996 – Legea apelor;
- Legea nr. 46/2008 – **Codul silvic;**
- Legea nr. 458/2002 – Calitatea apei potabile;
- OUG nr. 195/2005 – **Protecția mediului;**
- OUG nr. 57/2007 – **Arii naturale protejate;**
- OUG nr. 5/2015 – Deșeuri electronice.

Iată un exemplu de derogare de la legislația actuală care ar permite firmelor telecom, în mod discriminator față de toate celelalte societăți comerciale, să instaleze infrastructură de rețea, inclusiv în zonele protejate pentru o conservare durabilă:

„Art. 12. – (1) **Prin derogare de la prevederile art. 22 alin. (71), alin. (8), alin. (9) și alin. (11) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale**

protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, [...] este permisă amplasarea de elemente de infrastructură fizică necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice în zonele-tampon, în zonele de conservare durabilă, de management durabil, precum și în zonele de dezvoltare durabilă.

Este inadmisibil și abuziv să se susțină în *Nota de fundamentare* că acest proiect nu necesită informarea societății civile cu privire la eventualul *impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.* De asemenea, aveți pretenția că proiectul de lege nu necesită studii de impact asupra sănătății, mediului natural, asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat, asupra mediului de afaceri, asupra sarcinilor administrative și nu necesita consultări cu administrațiile locale și societatea civică etc.!!! Toate aceste aspecte, dacă nu sunt clarificate și legiferate în mod corect, se încalcă în flagrant Constituția României, legislația în vigoare, normele de tehnică legislativă și însăși principiile democratice dintr-un stat de drept.

Prin absența cu desăvârșire a studiilor de impact ce trebuiau realizate la nivel național de Ministerele Sănătății, Mediului, Muncii și a altor autorități abilitate, continuarea cu astfel de proiecte este dovada indubitabilă că, din nou, **NU se iau în considerare problemele fundamentale legate de sănătatea publică, care apar din cauza efectelor radiațiilor electromagnetice asupra omului, florei și faunei. Multe argumente și dovezi în acest sens sunt recunoscute de Parlamentul și Consiliul European, prin Decizia nr. 243/2012/UE (<https://tinyurl.com/y62lonyr>), ce se referă la importanța monitorizării radiațiilor care au efecte IONIZANTE și NEIONIZANTE asupra celulei vii. **Trebuie obligatoriu luate în calcul, pe lângă protecția la radiații a populației, consecințele care apar în urma implementării rețelei 5G, precum: pierderea a multiple locuri de muncă, creșterea exponențială a consumului de energie electrică, a deșeurilor electronice, creșterea atacurilor cibernetice și multe altele.****

Problematika noilor tehnologii de comunicații electronice înglobate în rețeaua 5G este complexă și necesită o abordare temeinică, iar **consultarea prezentă nu respectă prevederile *Convenției AARHUS*, transpuse în România prin Legea nr. 86/2000, care prevede:** accesul la informații, organizarea și susținerea dezbaterilor publice ample și CORECTE pe subiectele de interes pentru cetățeni, participarea cetățenilor la luarea deciziilor cu impact asupra drepturilor fundamentale, asupra sănătății și a mediului.

Aceste aspecte sunt cerute Guvernului și de către Parlament, prin Hotărârea Senatului României Nr. 60/2020 (<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/228382>), care prevede că implementarea rețelei 5G în condiții de siguranță necesită studii de impact, cercetări și analize științifice, o amplă și temeinică analiză și dezbateri cu cetățenii la nivel național și local. Pe cale de consecință, **sunteți obligați să realizați în mod responsabil aceste demersuri înainte de a propune legi sau alte acte normative.**

DREPTUL LA MEDIU SĂNĂTOS este încălcat prin afectarea ireversibilă a biodiversității ecosistemului (dispariția polenizatorilor, cu afectarea gravă a florei și faunei), prin creșterea semnificativă a consumului de energie electrică a rețelei, prin emisiile mărite de CO2, prin creșterea cantității de deșeuri electronice generate și prin toaletarea excesivă a fondului arboret, care ar împiedica transmiterea semnalelor în rețeaua 5G.

Referitor la **creșterea cantității emise de gaze cu efect de seră**, *Înaltul Consiliu pentru Climă* francez a decis în raportul său privind evaluarea impactului 5G asupra mediului: 5G crește emisiile de gaze cu efect de seră, conform studiului următor, realizat la cererea Senatului. Rețeaua 5G generează o creștere „între 6% și 13% a consumului național de energie electrică”, a calculat *Înaltul Consiliu pentru Climă*.

Surse: <https://www.leparisien.fr/environnement/telephonie-mobile-la-5g-mauvaise-pour-le-climat-19-12-2020-8415100.php>;

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S095965261733233X?via%3Dihub>;

- **Generarea masivă și nesustenabilă de deșeuri electronice**

<https://www.itu.int/en/ITU-D/Climate-Change/Pages/Global-E-waste-Monitor-2017.aspx>;

- **Distrușterea fondului arboricol urban** prin toaletări excesive și afectarea ariilor protejate, unde se instalează elementele de infrastructura a rețelelor 5G.

Ca antenele 5G să poată urmări fiecare utilizator cu fascicule *MASER* și să nu fie atenuări sau pierderi de semnal, corporațiile telecom în complicitate cu autoritățile purced la tăierea tuturor arborilor ce au coroane bogate care ar putea bloca semnalele.

Deputatul pentru Swansea West, Geraint Davies, a acuzat guvernul de neglijență „ridicolă” de mediu, după ce a fost dezvăluit că arborii sunt tăiați pentru a îmbunătăți semnalul rețelei 5G din Marea Britanie. Domnul Davies a afirmat că tăierea a mii de copaci e incompatibilă cu obiectivele de mediu ale Regatului Unit.

Sursa: <https://www.youtube.com/watch?v=M--2HsWtpfc>;

- **Dezechilibre ireversibile ale habitatelor și ale biodiversității**, în special polenizatorii și păsările:

https://www.researchgate.net/publication/301647025_Electromagnetic_radiation_of_mobile_telecommunication_antennas_affects_the_abundance_and_composition_of_wild_pollinators;

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3338802/>.

Va fi afectată ireversibil biodiversitatea ecosistemului.

Radiațiile electromagnetice intense duc la dispariția polenizatorilor, ceea ce afectează gravă flora și fauna. La aceasta mai contribuie și creșterea semnificativă a consumului de energie electrică a rețelei, emisiile mărite de CO₂, creșterea cantității de deșeuri electronice generate și toaletarea excesivă a fondului arboricol, care ar împiedica transmiterea semnalelor în rețeaua 5G.

Avocatul Poporului a făcut o amplă critică a acestui proiect de lege și a semnalat multe prevederi ilegale și neconstituționale, printre care:

- se încalcă art. 33 alin. 3 din Constituția României, în condițiile în care se oferă derogări pentru operatorii care pot să instaleze antene pe monumente istorice, în arii protejate. Aceasta favorizează degradarea patrimoniului cultural român și universal, constituind astfel, o ingerință în art. 33 din Constituție - accesul la cultură;

- nu a fost suficient informată societatea civilă cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice;

În consecință, pentru eliminarea acestor nereguli, **instituția Avocatul Poporului propune:**

- să nu se efectueze modificări cu privire la legislația în vigoare privind protecția mediului, pentru facilitarea construcției infrastructurii rețelelor de comunicații electronice;

Ca o concluzie, raportat la toate neregulile semnalate, inclusiv la faptul că proiectul de lege încalcă drepturile consfințite de Constituție, **instituția Avocatul Poporului solicită „reformularea textelor, în vederea eliminării măsurilor care contravin drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor“.**

Sursă: documentul nr. 21177/23.11.2020 al instituției Avocatul Poporului:

<http://stop5gromania.ro/wp-content/uploads/2021/10/Analiza-Avocatului-Poporului-asupra-proiectului-de-lege-referitor-la-rețelele-de-comunicatii-electronice.pdf>.

Protecția mediului față de poluarea generată de milioanele de dispozitive ale rețelei de comunicații electronice 5G.

Actualul proiect de lege trebuie să respecte protecția mediului, să urmărească sustenabilitatea dezvoltării rețelelor de comunicații electronice și în niciun caz să nu distrugă mediul înconjurător, prin facilitarea instalării a milioane de device-uri radiative, amplasate în zone protejate sau care necesită toaletarea excesivă (peste 15% din coroană), tăierea arborilor sau defrișarea lor în masă, din orașe și de pe marginea drumurilor.

Aceasta în condițiile în care România este codașă la protecția mediului, primind mai multe infringementuri de la UE, din acest motiv. Reamintim că **dispozitivele rețelelor 5G emit radiații nocive faunei și florei, au consum masiv de energie și generează o cantitate mare de deșuri electronice**, atunci când ele se degradează rapid și sunt scoase din uz.

Inițiatorii prezentului proiect de lege nu prevăd nici studii de impact, nici instrumente și nici măsuri care să reducă amprenta energetică a infrastructurii rețelelor 5G și care să promoveze reciclarea reziduurilor electronice în contextul impunerii implementării sale actuale, rapide și nelimitate. Aceștia nu prezintă interes și preocupări în promova măsuri, a considera costurile financiare pentru studiul impactului implementării acestei tehnologii asupra mediului și a ecosistemelor asociate. Nu sunt luate în considerare și următoarele aspecte:

- energia enormă, consumată de toate aceste obiecte interconectate, „internet al tuturor lucrurilor” - echipamente de rețea, mașini, aplicații, senzori, camere video de supraveghere etc.;

- cantitatea astronomică de energie care este necesară pentru a crea toate aceste “lucruri” care aparțin de *IoT*, instrumente și infrastructură asociată (energie încorporată);

- cantitatea de dioxid de carbon (CO₂) eliberată în atmosferă de producerea energiei necesare (generate în bună parte de combustibili fosili) folosite de sursele wireless în continuă creștere;

- cantitatea enormă de energie necesară pentru a asigura funcționarea punctelor de centralizare / tranzitare a datelor (antene, servere, routere, internoduri etc.);

- energia suplimentară necesară pentru a transporta datele wireless prin intermediul aerului, în loc de folosirea energetic eficientă a fibrei optice sau a cablurilor.

Odată cu implementarea tehnologiei 5G și a *Internetului Lucrurilor (IoT)*, echipamentele noi ale rețelei 5G de ordinul miliardelor, împreună cu obiectele casnice (mașini de spălat, fierbătoare, frigider etc.) se vor adăuga categoriei de reziduuri electronice - *e-waste*. În acest

context, implementarea tehnologiei 5G prin generarea de cantități masive de deșuri este în contradicție flagrantă cu principiile economiei moderne a secolului XXI, anume economia circulară, bazată pe conceptul *zero waste*:

1. cantitatea de date transferat wireless este proporțională cu energia consumată, așadar cu cât în 5G se vor transfera de cantități masive de date cu atât se va consuma mai multă energie de către rețea;

2. numărul de conexiuni în rețeaua 5G va fi de ordinul trilioanelor (în prezent sunt de ordinul miliardelor);

3. înarmați cu o cantitate astronomică de informații generate de *Internet of Things* (IoT), *Smart Cities* și *Smart Regions*, și transferate prin rețele 5G, industria pretinde că vom fi mai bine echipați pentru a economisi energie. Dar ei omit să includă în analizele lor mega amprenta energetică pe care o lasă aceste elemente conectate la Internet și comunicând non-stop 24/7. Nu este deloc clar că *IoT* (internetul lucrurilor) va reuși vreodată să reducă amprenta sa energetică în contextul creșterii sale actuale rapide și nelimitate.

Nu este luată în considerare energia consumată de toate aceste „lucruri”, aflate într-o continuă comunicare – mașini, aplicații, senzori, camere video de supraveghere etc.

Studiul care descrie cantitatea astronomică de energie consumată este aici:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S095965261733233X?via%3Dihub>.

Contribuția relativă a *GHGE TIC* ar putea crește de la aproximativ 1 – 1,6% în 2007 până la peste 14% din *GHGE* la nivel mondial până în 2040, reprezentând mai mult de jumătate din contribuția relativă actuală a întregului sector de transport. Studiul nostru evidențiază, de asemenea, contribuția telefoanelor inteligente și arată că până în 2020, amprenta telefoanelor inteligente singure ar depăși contribuția individuală a *desktop*-urilor, laptopurilor și ecranelor.

Tehnologiile wireless vor continua să consume de cel puțin 10 ori mai multă putere decât tehnologiile prin cablu, atunci când oferă acces comparabil ratele și volumele de trafic.

Sursa: https://www.researchgate.net/publication/224240247_Energy_Consumption_in_Wired_and_Wireless_Access_Networks.

Generăm peste 55 de milioane de tone de electronice aruncate în fiecare an. Se estimează că acest număr va crește cu 3 până la 5 la sută anual, așa cum este raportat în Monitorul global de e-deșuri din 2017. Presupunând o creștere de 3%, generarea noastră de e-deșuri se va dubla în puțin mai mult de 23 de ani. La 5%, timpul de dublare scade la aproximativ 14 ani.

Dacă estimările sunt corecte, oamenii vor arunca aproximativ 110 milioane de tone de electronice cândva între anii 2033 și 2042. Lucrurile ar părea mult mai dramatice până în 2069 dacă tendințele actuale continuă.

Sursa:

<https://www.itu.int/en/ITU-D/Climate-Change/Pages/Global-E-waste-Monitor-2017.aspx>.

Dispozițiile Legii nr. 137/1995 privind protecția mediului, care sunt încălcate prin prezentul proiect de lege sunt următoarele:

Art. 3

Principiile și elementele strategice ce stau la baza prezentei legi, **în scopul asigurării unei dezvoltări durabile** sunt:

- a) **principiul precauției în luarea deciziei;**
- b) **principiul prevenirii riscurilor** ecologice și a producerii daunelor;
- c) principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului biogeografic natural;
- d) principiul "**poluatorul plătește**";
- e) **înlăturarea cu prioritate a poluanților** care periclitează nemijlocit și grav sănătatea oamenilor;

Art. 4

Modalitățile de implementare a principiilor și a elementelor strategice sunt:

- a) **adoptarea politicilor de mediu**, armonizate cu programele de dezvoltare;
- b) **obligativitatea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în faza inițială a proiectelor**, programelor sau a activităților;
- c) corelarea planificării de mediu cu cea de amenajare a teritoriului și de urbanism;
- d) introducerea pârghiilor economice stimulative sau coercitive;
- e) rezolvarea, pe niveluri de competență, a problemelor de mediu, în funcție de amploarea acestora;
- f) **elaborarea de norme și standarde**, armonizarea acestora cu reglementările internaționale și introducerea programelor pentru conformare;
- g) promovarea **cercetării fundamentale și aplicative** în domeniul protecției mediului;
- h) **instruirea și educarea populației, precum și participarea organizațiilor neguvernamentale la elaborarea și aplicarea deciziilor.**

Art. 5

Statul recunoaște tuturor persoanelor dreptul la un mediu sănătos, garantând în acest scop:

- a) **accesul la informațiile** privind calitatea mediului;
- b) dreptul de a se asocia în organizații de apărare a calității mediului;
- c) **dreptul de consultare** în vederea luării deciziilor **privind dezvoltarea politicilor, legislației și a normelor de mediu, eliberarea acordurilor și a autorizațiilor de mediu**, inclusiv pentru planurile de amenajare a teritoriului și de urbanism;
- d) dreptul de a se adresa, direct sau prin intermediul unor asociații, autorităților administrative sau judecătorești în vederea prevenirii sau în cazul producerii unui prejudiciu direct sau indirect;
- e) **dreptul la despăgubire pentru prejudiciul suferit.**

Prof. univ. dr. Mircea Duțu, **Director al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române** consideră radiațiile electromagnetice ”**ecocid**” și solicită aplicarea urgentă în România a **Principiului Precauției** în privința implementării **5G**. ”[Este necesar un] control și supraveghere permanente a amplasării sistemelor de transmisie-recepție a **semnalului GSM, precum și generarea unui contencios** pe măsură. [...] Într-o perspectivă mai largă, globală, s-ar putea avea în vedere inițierea unui **proces internațional de recunoaștere și consacrare a unei noi crime contra umanității, cea de ecocid electromagnetic.**”

Referințe online la:

<https://www.juridice.ro/essentials/1133/poluarea-electromagnetica-o-forma-de-ecocid-consideratii-asupra-necesitatii-consacrarii-unei-noi-crime-impotriva-umanitatii>;
<https://www.juridice.ro/essentials/691/pe-ntru-o-lege-inteligenta-privind-riscurile-sanitare-ale-campurilor-electromagnetice>.

Prezentăm Avizul juridic al Av. Christian Jensen (Bonnor Lawyers) cu privire la subiectul: „**Dacă implementarea tehnologiei 5G în Danemarca contravine drepturilor omului și legislației mediului**”. El se bazează pe normele de drept din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, din Convenția ONU pentru Drepturile Copilului, din Directiva UE privind conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, din Directiva UE privind conservarea păsărilor sălbatice, pe Principiul Precauției, precum și pe Convențiile de la Berna și Bonn privind protecția animalelor și plantelor. Această analiză a fost solicitată de: Institutul Danez pentru Sănătate Publică, Consiliul pentru Telecomunicații Sigure pentru Sănătate, Asociația EHS Australia și Asociația Daneză pentru Sănătate S.O.S.

<https://stop5gromania.ro/cum-contravine-5g-drepturilor-omului-si-legislatiei-mediului/>.

În concluzie, Comisia pentru mediu trebuie să ia în calcul toate problemele de mediu care ar fi provocate prin adoptarea acestei propuneri legislative și să le corecteze sau să respingă proiectul de lege, în această formă.